

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та менеджменту

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти та вчених**

м. Одеса, 21 листопада 2025 року

**Одеса
2025**

Організатори: Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра економіки та менеджменту.

Укладачі:

Кібік Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Котлубай Вячеслав Олексійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Капустян Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Економіко-правовий розвиток сучасної України : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти та вчених, м. Одеса, 21 листопада 2025 р. / за ред. д.е.н., проф. О.М. Кібік. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. 262 с.

DOI: 10.32837/11300.31015

Думка укладачів може не збігатись з думкою авторів матеріалів. Відповідальність за зміст матеріалу несе автор. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності несе автор.

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА РІШЕННЯ

Карлін М.І., Чжишань Лінь Необхідність підвищення фінансової грамотності громадян як інвесторів на фінансовому ринку	206
Стащук О.В. Фінансова звітність у прийнятті фінансових рішень на підприємстві	209
Теслюк С.А., Шевчук Р.М. Історія розвитку фінансових технологій та їх вплив на банківську діяльність.....	211
Ульяницький А.О. Механізми фінансової підтримки цифрової модернізації харчової промисловості у післявоєнний період.....	214
Катюжанська А.Є. Управління фінансовими ресурсами при реалізації інноваційних проєктів в умовах невизначеності.....	217
Дмитрук Д.О. Шляхи подолання інфляції в сучасній Україні	219
Антонян І.Є. Мікрофінансування як інструмент підтримки малого бізнесу України.....	222
Довженко С.С. Значення фінансової грамотності у прийнятті економічних рішень	225
Корнута А.В. Фінансова обізнаність населення як умова сталого економічного розвитку України	228
Лета А.В. Безготівкові рахунки як чинник розвитку сучасної економіки України.....	230
Мотрук П.М. Фінансові інструменти як основа прийняття ефективних фінансових рішень	233
Федорова Д.Є. Виклики реалізації фіксальної політики в Україні в умовах воєнного часу.	236

СЕКЦІЯ 5. АНГЛОМОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Redina Y. Management of Public Investment in Recovery Infrastructure	240
---	-----

Література

1. CreditStore. Історії успіху: реальні приклади використання мікрокредитів в Україні. URL: <https://creditstore.com.ua/blog/istorii-uspexa-realnye-primery-ispolzovaniya-mikrokreditov-v-ukraine>.
2. EU4Ukraine. Підтримка малого та середнього бізнесу – ключовий пріоритет допомоги ЄС Україні. 2023. URL: <https://eu4ukraine.eu/wp-content/uploads/2023/11/UA-informer-A4.pdf>.
3. 250 малих і середніх компаній, що змінюють економіку України. *Forbes Ukraine*. 2023. URL: <https://forbes.ua/ratings/250-malikh-i-serednikh-kompaniy-28062023-14478>.
4. Бізнес Дія. Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство економіки України, Офіс розвитку підприємництва та експорту домовилися з міжнародними партнерами про програми підтримки бізнесу у 2024 році. URL: <https://business.diia.gov.ua/news/prohramy-pidtrymky-biznesu-u-2024-rotsi>.
5. Центр економічної стратегії. Доступність фінансових ресурсів для українського бізнесу: аналітична записка. URL: <https://www.ces.org.ua/wp-content/uploads/2024/07/result-1-dostup-do-finansuvannya-msp.pdf>.

Довженко С.С.,

здобувачка I курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У ПРИЙНЯТТІ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ

У сучасному світі фінансова грамотність посідає особливе місце серед ключових навичок, необхідних кожній людині для власного добробуту, зокрема для ухвалення обґрунтованих економічних рішень. Складність фінансових ринків та розвиток цифрових технологій вимагають від громадян не лише базових знань про гроші, а й уміння стратегічно мислити у сфері фінансів.

Як зазначають українські та міжнародні дослідники, фінансова грамотність є не лише індивідуальною навичкою, а й важливим чинником економічної стабільності, фінансового добробуту громадян та сталого розвитку держави [1]. Її рівень безпосередньо впливає на економічну поведінку населення, здатність ухвалювати раціональні рішення та уникати ризиків, пов'язаних із боргами, шахрайством чи неефективними інвестиціями. Фінансова грамотність охоплює знання, уміння й навички, які дозволяють людині розуміти фінансові продукти, планувати доходи і витрати, формувати заощадження, користуватися банківськими послугами, уникати надмірної заборгованості та приймати ефективні економічні рішення.

На думкою Повод Т.М. та Адвокатової Н.О., у сучасному світі сформувалося декілька ключових концепцій фінансової грамотності, які визначають методи навчання, підходи до оцінювання та способи інтеграції фінансових знань у суспільство [1]. Це означає, що підвищення рівня фінансової обізнаності не може бути випадковим чи фрагментарним - воно має відбуватися системно, через освіту, державні програми, ініціативи банківських і фінансових установ, а також через засоби масової інформації.

Фінансово грамотна людина здатна об'єктивно оцінювати власні можливості, формувати раціональні споживчі й інвестиційні стратегії, планувати витрати відповідно до доходів, створювати фінансову «подушку безпеки» та ухвалювати рішення, які забезпечують стабільність її добробуту у довгостроковій перспективі. Саме такі індивідуальні рішення у сукупності створюють підґрунтя для розвитку всієї економіки держави.

Попри визнання важливості фінансової освіти, рівень фінансової грамотності населення України залишається недостатнім. У квітні 2024 р. Національний банк України провів дослідження, що виявило початковий рівень фінансової грамотності у підлітків [2]. Це підтверджує нагальну потребу підвищення фінансової освіти серед населення.

За результатами інших досліджень, до основних причин низького рівня фінансової грамотності серед українців можна віднести кілька ключових аспектів [3].

По-перше, 27 % населення взагалі не займаються заощадженням, а ті, хто відкладає кошти, роблять це переважно «на чорний день», без урахування можливостей інвестування чи створення пасивного доходу. Така поведінка свідчить про обмежене розуміння принципів роботи фінансової системи.

По-друге, українці часто не довіряють фінансовим установам, що пояснюється негативним досвідом минулих років. Кожен четвертий громадянин має упереджене ставлення до банків, а значна частка населення не має банківських рахунків, що ускладнює їх фінансову інтеграцію та доступ до сучасних інструментів.

По-третє, бракує навичок у сфері фінансового планування: люди не мають системного підходу до розподілу доходів і витрат, часто втрачаючи контроль над особистим бюджетом. Додатковим бар'єром є страх перед підприємницькою діяльністю, який пов'язаний із браком фінансових знань і страхом ризику.

Таким чином, як наголошують автори, низький рівень фінансової грамотності населення є наслідком не лише браку знань, але й недовіри, страхів та відсутності структурованого підходу до управління особистими фінансами [3]. Ці фактори безпосередньо впливають на економічні рішення громадян, обмежуючи їхню здатність ефективно використовувати власні ресурси.

У світовому контексті розвиток фінансової грамотності визнається пріоритетом державної політики. Згідно з даними Світового банку, понад сотню країн світу займаються розвитком фінансової грамотності, застосовуючи системний підхід. Більше сорока країн, що входять до Міжнародної мережі фінансової освіти ОЕСР, вперше впроваджують стратегію розвитку фінансової грамотності, тоді як понад двадцять держав уже реалізують її оновлені версії. Формування таких стратегій є однією з ключових рекомендацій Ради ОЕСР, спрямованих на забезпечення узгодженого й сталого підходу до підвищення фінансової обізнаності населення [4].

Україна також рухається у цьому напрямі: Національний банк України спільно з Міністерством освіти і науки реалізує Національну стратегію розвитку фінансової грамотності до 2030 року, що передбачає інтеграцію фінансової освіти

в навчальні програми, підвищення обізнаності дорослого населення, розвиток онлайн-платформ і проведення інформаційних кампаній.

Отже, фінансова грамотність є основою ефективних економічних рішень та добробуту громадян. Її підвищення в Україні сприятиме формуванню відповідального, економічно-активного суспільства.

Література

1. Повод Т. М., Адвокатова Н. О. Фінансова грамотність у сучасному світі: концепції, виклики та перспективи розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2025. Вип. 54. С. 50–58.
2. Національний банк України. Українські підлітки мають початковий рівень фінансової грамотності. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/ukrayinski-pidlitki-mayut-pochatkoviy-riven-finansovoyi-gramotnosti--doslidjennya-nbu>.
3. Чубка О. М., Ливдар М. В., Новаківська І. Й. Деякі аспекти фінансової грамотності населення. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2022. Вип. 2 (65). С. 89–94.
4. Національна стратегія розвитку фінансової грамотності до 2030 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy-fin-literacy>.

Корнута А.В.,

здобувачка I курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ФІНАНSOBA ОБІЗНАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЯК УМОВА СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Фінансова обізнаність населення є одним із ключових чинників забезпечення економічної стабільності та сталого розвитку держави. Вона визначає здатність громадян ефективно управляти власними ресурсами, приймати обґрунтовані рішення у сфері заощаджень, кредитування та інвестування. Як зазначає І. Г. Савченко, рівень фінансової грамотності населення безпосередньо впливає на